U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **V. K.,** zastoupen JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem se sídlem Šafaříkova 666, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 2. 2018, č. j. 29 Az 67/2017 – 61,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jiřímu Špeldovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 1. 9. 2017, č. j. OAM-54/LE-LE05-LE05-2016, žalovaný rozhodl, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který ji zamítl rozsudkem ze dne 26. 2. 2018, č. j. 29 Az 67/2017 – 61. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Podle názoru stěžovatele kasační stížnost svým významem přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť krajský soud a ani žalovaný neposoudili výjimečnou situaci stěžovatele, který z důvodů vydání bude v případě návratu na Ukrajinu nepochybně uvězněn, což při jeho ruské národnosti a probíhajícím válečném konfliktu a nebezpečné situaci v tamních věženích znamená, že bude ohrožen na životě a zdraví. Proti stěžovateli je vedeno v zemi původu trestní stíhání na základě oznámení učiněného jeho obchodním společníkem, který má kontakty ve strukturách ukrajinské justice, pro něž se stěžovatel nemůže domoci spravedlivého procesu. K tomu je ruské národnosti, která ho determinuje do role okupanta. Stěžovatel je z dosavadního postupu orgánů činných v trestním řízení na Ukrajině přesvědčen, že bude několik let uvězněn a tamní věznice jsou známy tvrdým režimem a podmínkami. Stěžovatel je přesvědčen, že jeho ruská národnost ho ve vězení předurčuje ke špatnému zacházení. Uvedené podmínky jednotlivě i ve své kombinaci jsou azylově relevantním důvodem, pro který měla být stěžovateli udělena mezinárodní ochrana.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[8] K tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou. Meritorní přezkum rozhodnutí soudu je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o

dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje, neboť je z jeho odůvodnění zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů krajský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Skutečnost, že stěžovatel se závěry krajského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost.

[9] Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že mu měla být udělena mezinárodní ochrana, neboť mu hrozí po návratu do vlasti uvěznění, které bude znamenat ohrožení jeho zdraví a života, pak lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 – 46. V tomto řízení zdejší soud zkoumal, zda trestní stíhání žadatelky na Ukrajině spojené s možným omezením svobody a zásahem do rodinného života mohlo zakládat důvod pro udělení mezinárodní ochrany. V uvedeném rozsudku pak uvedl, že *„hrozbu pronásledování nevytváří sama o sobě skutečnost, že proti žadateli o udělení mezinárodní ochrany může být v zemi původu zahájeno, nebo dokonce již bylo zahájeno, trestní stíhání v právním a institucionálním prostředí nedosahujícím běžné úrovně západních právních států. Takový komfort v poskytování azylové ochrany je totiž nemyslitelný, neboť by v podstatě znamenal, že každému trestně stíhanému v zemích, kde úroveň ochrany lidských práv nedosahuje západních standardů, má být poskytnut azyl. Azyl je však, jak již opakovaně judikoval Nejvyšší správní soud, institutem výjimečným, majícím chránit před pouze závažným porušováním lidských práv ze zákonem stanovených důvodů (k minimální intenzitě útrap, jež mohou být azylově relevantní, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, č. 1066/2007 Sb. NSS). Mezinárodní ochrana jako právní institut není nástrojem pro vyhnutí se snášení negativních důsledků trestního stíhání v zemi původu (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04). Hrozba trestního stíhání či již zahájené stíhání tak může být sama o sobě azylově relevantní jen v omezeném okruhu případů, a to tehdy, když osobě, jež je jí ohrožena, v souvislosti s tím hrozí skutečně zásadní fyzické či psychické útrapy či dokonce smrt již jen z důvodu, že v zemi původu takové následky trestního stíhání pravidelně (tj. ve významné části případů) nastávají, tj. jsou přiměřeně pravděpodobné. Dále tomu může být v případech, kdy je z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání či možného stíhání v nežádoucím směru významně a s velmi tíživými důsledky pro sféru jeho základních práv vymykají obvyklým standardům země původu. Např. proto, že stíhání je vedeno z účelových politických důvodů či proto, aby zastrašilo, umlčelo či jinak nelegitimně ovlivnilo stíhaného nebo jej připravilo o majetek, případně zničilo jeho společenské postavení, přičemž prostředky k nápravě takto účelového trestního stíhání a na ochranu stíhaného v zemi původu nejsou k dispozici či jsou neúčinné. Azylově relevantním důvodem proto většinou nebudou excesy při vyšetřování, a to zpravidla ani dějí-li se opakovaně, nejsou-li vedeny zlovolným záměrem, či obecně tvrdá praxe orgánů trestní spravedlnosti, nedosahuje-li nelidských rozměrů.“*

[10] V případě stěžovatele není patrné, že by v postupu ukrajinských orgánů konkrétně vůči němu bylo možno spatřovat azylově relevantní důvody. Trestní stíhání, kterého se obává, souvisí s jeho podnikáním a obchodním sporem s dvěma podnikateli. Skutky, za které je stěžovatel v zemi původu stíhán, jsou trestné i v České republice. Navíc ze stěžovatelových tvrzení a jím předložených materiálů nijak neplyne, že by jeho stíhání bylo vykonstruované či nezákonné. K posouzení viny či neviny stěžovatele jsou pak zcela kompetentní pouze orgány činné v trestním řízení na Ukrajině, nikoliv soudní či správní

orgány České republiky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2005, č. j. 4 Azs 519/2004 – 83, nebo usnesení téhož soudu ze dne 22. 7. 2014, č. j. 9 Azs 117/2014 – 93). Stěžovatel neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, z níž by bylo možné dovodit, že v jeho případě justice na Ukrajině zásadním způsobem pochybila. Neuvedl ani, že by se pro takový případ obrátil na jakýkoliv státní orgán země původu. Přitom z informací obsažených ve správním spise (viz např. zpráva Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 110105/2014-LPTP nebo zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 3. 3. 2017 o dodržování lidských práv v roce 2016) lze dovodit, že občané Ukrajiny mají možnost se stěžovatelem uváděným nezákonnostem bránit (např. využitím institutu stížnosti u ombudsmana pro lidská práva, stížnosti u prokuratury nebo obrácením se na nevládní organizace zabývající se problematikou dodržování práv trestně stíhaných osob). Této možnosti stěžovatel nevyužil a namísto toho nelegálně pod falešnou identitou opustil zemi původu. Nelze proto dojít k závěru, že by mu státní orgány na Ukrajině odmítly poskytnout ochranu. Lze připustit, že úroveň korupce na Ukrajině je vysoká a jsou možné i excesy ze strany orgánů činných v trestním řízení. V případě stěžovatele však nebylo zjištěno, že mu podobné porušení lidských práv reálně a bezprostředně hrozí. Stěžovatel má podle zpráv o zemi původu v trestním řízení na Ukrajině zaručeno právo na spravedlivý proces, včetně možností účinné obhajoby. Lze tedy učinit závěr, že z ničeho neplyne, že by se případně jednalo o politicky motivovaný trestní proces s cílem exemplárního potrestání stěžovatele bez náležitého prokázání jeho viny. Stěžovatel má právo se proti obvinění bránit v řádném trestním procesu.

[11] Podle zpráv o zemi původu není ani neutěšená situace v ukrajinských věznicích závažná do té míry, že by představovala pro stěžovatele hrozbu takové újmy, že by mohla být kvalifikována jako vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Byť jsou podmínky výkonu vazby i trestu odnětí svobody na Ukrajině tvrdší než v České republice, nelze bez dalšího dovozovat, že stěžovateli automaticky v případě jeho uvěznění hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy. Pouhá možnost špatného zacházení s ohledem na ruskou národnost stěžovatele nepředstavuje sama o sobě „skutečné nebezpečí“ vážné újmy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82).

[12] Je třeba poukázat rovněž na to, že stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany za situace, kdy mu bylo rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje ze dne 1. 5. 2016, č. j. KRPU-90846-40/ČJ-2016-040022-RD, uloženo správní vyhoštění. Lze proto předpokládat, že o udělení mezinárodní ochrany požádal, aby si legalizoval svůj pobyt na území České republiky a vyhnul se tak správnímu vyhoštění. V jeho jednání tak lze spatřovat účelovost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, a ze dne 29. 6. 2005, č. j. 4 Azs 519/2004 - 83).

[13] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[14] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[15] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená podle citovaného zákona, činí 714 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. května 2018

Mgr. David Hipšr
předseda senátu